

Co-funded by
the European Union

SAĞIR SÜRÜCÜLER TRAFİK VE SÜRÜCÜ EĞİTİMLERİNDE İŞARET DİLİ

MODÜL:
6. TRAFİKTE TEHLİKE, ZARAR VE RİSK ALGISI

ETKİNLİK:
6.2. HAVA VE YOL KOŞULLARI İLE İLGİLİ RİSKLER

**Co-funded by
the European Union**

"Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor EACEA can be held responsible for them."

"Avrupa Birliği tarafından finanse edilmiştir. Ancak burada ifade edilen görüş ve düşünceler yalnızca yazar(lar)a aittir ve Avrupa Birliği'nin veya Avrupa Eğitim ve Kültür Yürütme Ajansı'nın (EACEA) görüşlerini yansıtmayabilir. Ne Avrupa Birliği ne de EACEA bu görüşlerden sorumlu tutulamaz."

This document has been prepared as free learning and teaching material (Open Educational Resource) and is published under the Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International license. To view a copy of this license, visit:

<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/>

Bu belge, ücretsiz öğrenme ve öğretim materyali (Açık Eğitim Kaynağı) olarak hazırlanmıştır ve Atıf-Ticari Olmayan-AynıLisanslaPaylaş 4.0 Uluslararası lisansı altında yayınlanmaktadır. Bu lisansın bir kopyasını görüntülemek için aşağıdaki adresi ziyaret edin.

<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/>

Deaf Drivers

FAALİYET ŞABLONU

Modül	Modül 6. Trafikte Tehlike, Zarar ve Risk Algısı öğretim modülü (A.3.7.)
Faaliyet adı	Etkinlik 2. Hava koşulları ve yol şartlarına göre riskler (Etkinlik 6.2)
Faaliyet özeti	Bu etkinliğin amacı sürücülerin özellikle hava ve yol koşulları değişikliklerinde sürücülerin tehlike algısı, risk değerlendirme ve güvenli sürüş konusunda farkındalık sahibi olarak, bu durumlara yönelik muhtemel bazı risklerin tanımlanmasına teorik olarak destek olmaktadır. Farklı yol türlerine rağmen yol üzerinde risk oluşturabilecek maddelerin varlığı veya yolun bulunduğu çevreye göre yola çıkabilecek canlılar, ya da köprü geçişlerinde araçların karşılaşacağı riskler sürücüler tarafından ön görülerek aracın hızlarını ve sürüşlerini güvenli hale getirmeleri gerekmektedir. Karlı, sisli, yağmurlu, havalar ile birlikte gizli buzlanma, nemli havalarda yol şartları gibi durumlarda sürücüler riskleri tahmin ederek doğru dürüş davranışı göstermeleri gerekmektedir.
Konular	6. Trafikte Tehlike, Zarar ve Risk Algısı 6.2. Hava ve yol koşulları ile ilgili riskler 6.2.1. Hava koşulları ile ilgili riskler 6.2.2. Olumsuz yol şartlarında riskler 6.2.3. Olumsuz hava ve yol şartlarına yönelik sürücülere öneriler
Yazar(lar)	Tarih: Versiyon:
Gözden Geçiren:	Tarih: Versiyon:

Etkinlik Senaryosu (Scenario of the Activity)

6. Trafikte Tehlike, Zarar ve Risk Algısı

6.2. Hava ve yol koşulları ile ilgili riskler

Trafikte yaşanan kazaların nedenleri arasında sürücü hatalarının dışında hava ve yol koşulları ile ilgili faktörler de bulunmaktadır. Yoğun yağmur, sis, kar yağışı ya da aşırı sıcak hava gibi şartlar, sürücülerin yol durumunu doğru bir biçimde değerlendirmelerini ve araç kontrolünü etkili bir şekilde yapmalarını zorlaştırabilir.

Bir seyahat öncesi sürücülerin yol ve hava koşullarını birlikte düşünmesi gerekir. Güvenli bir sürüş için en güvenli rota, güzergâh ya da yolculuk planlaması yapılırken aynı zamanda doğru zamanı ve hava şartlarını da hesaplamak uygun olacaktır.

Bazen önceden planlama yapılamayan durumlar olabilir. Sürüş esnasında, örneğin uzun mesafe şehirlerarası yolculuk yaparken, bir anda kötü hava koşulları veya yol şartları karşımıza çıkabilir. Bu durumlarda sürücüler riskleri doğru değerlendirebilmeli ve gerekli tedbirleri alabilmelidirler.

6.2.1. Hava koşulları ile ilgili riskler

Olumsuz hava koşullarına yönelik bazı risklere dikkat edilmesi gerekir bu risklerin önceden belirlenmesi alınacak tedbirin belirlenmesine oldukça önemlidir. Olumsuz hava koşullarına yönelik bazı riskler aşağıda sunulmuştur.

- Nemli ve çığlı hava

Resim 1: Nemli ve çığlı yol

Çiğ ve nemli havalar riskli hava koşullarındandır. Özellikle sabah saatlerinde sis, yağmur ve kar sonrasında bazı mevsimlerde, kış ve sonbahar aylarında soğuk günlerde çiğ oluşabilir. Sıcak havalarda bile çığlı yollar; kaygan ve tehlikeli olabilir. Yağmurlu havalarda sürücüler tedbirli olabilirler ancak çığlı havalarda birçok sürücü yollardaki bu tehlikeli durumun farkında değildir. Ayrıca yağmur bittikten sonra havada nem ve ıslaklık devam eder, yağmur durmuş olsa bile yolların kayganlığı artarak devam eder.

- Karlı havalar

Yollarda kar her zaman büyük risktir. Sürücülere mümkünse karlı havalarda yola çıkmamaları önerilir. Kar seviyesi düşük olsa bile buzlanma ve yoldaki kayganlık çok yüksek olur. Kar yağdığında yol yüzeyinde buz ile birleşen kar sıkışarak kaygan buza dönüşür. Kar seviyesinin 10-20 cm'yi geçtiği hava koşullarında, araçlarda kış lastiği olsa bile yol alması zorlaşır. Bu tip durumlarda zincir takılması veya kar için özel imal edilmiş lastikler önerilmektedir.

Resim 2: Karlı Yol

- Buzlu havalar ve yollar

Resim 3: Buzlu yollar

Buzlu bir yolda düşük viteslerde ve çok yavaş araç sürülmelidir. Fazla gaza basılmaması gerekir. Aynı şekilde de ani fren yerine pedali ezerek yavaş yavaş durulması gerektiği bilinmelidir. Aşırı eğimli rampa ve dik yokuşlu buzlu bir yola araç çıkmamalıdır. Buzlu rampalardan inişlerde sürüş daha risklidir. Bu nedenle zorunlu olmadıkça, buzlu bir havada iniş ve çıkış eğitilmiş yollarda araç kullanılmaması önerilmektedir.

- Sisli havalar

Özellikle kış aylarında sisli havalar yüksek rakımlı bölgelerde daha fazla görülebilir. Özellikle gece vakitlerinde, sisli bir havada sürüş çok daha risklidir. Gündüz sisli bir havada araçların farları bile bazen görülmezken gece sürüşlerinde bu görünmezlik daha da artar. Sis yoğunluğu çok değişken olabilir. Örneğin sisli bir yola girdiğinizde, görüş mesafesi bir anda 100 metreden 20 metreye düşebilir.

Resim 4: Sisli yollar

Sisli havalarda kesinlikle sis farları ve arka sis lambaları kısa farlarla birlikte yakılmalıdır. Sisli havalarda uzun farlar yakılmamalıdır. Aracın hızı görüş mesafesine göre azaltılmalı, yolu ve araçları görmeden asla sollama yapılmamalı, sabırlı ve sakin kalınmalıdır. Sürüş esnasında, yol çizgilerine, şeritlere, özellikle yan yol sınır çizgilerine banket ve emniyet şeritleri ile yol bariyerlerine dikkat edilmelidir.

6.2.2. Olumsuz yol şartlarında riskler

Olumsuz yol şartlarına yönelik bazı risklere dikkat edilmesi gerekir bu risklerin önceden belirlenmesi alınacak tedbirin belirlenmesine oldukça önemlidir. Olumsuz yol şartlarına yönelik bazı riskler aşağıda sunulmuştur.

- Yollarda su birikintisi olması

Resim 5: yolda su birikintisi

Yolun türü ne olursa olsun, her yolda sürücülerin karşılaşabileceği yol üzerindeki su birikintileri önemli bir risk faktörüdür. Bu su birikintileri kayma riskini artırabilir. Su, zamanla yol üzerinde oluşmuş çukurların, eğimlerin veya asfalt bozulmalarının görülmesine engel olabilir.

- Yollarda çukurlar, çatlaklar, tümsekler veya kırıklar

Zamanla yol zemininde bozulmalar, yol yüzeyinde çukurlar, tümsekler ve çatlaklar oluşur. Bir araç çukura girdiğinde, araç lastiğinin patlaması veya sürücünün aracın kontrolünü kaybetmesi riski artar. Bu durumun nedenleri arasında, yol bakım ve onarımı zamanında yapılmamış olabilir. Yolda yağmur, buz, kar gibi iklim şartları da yolu zamanla bozabilir. Ağır yüklü araçlar geçerken yol zemini zamanla gevşer ve birden asfalt parçalanarak çukur veya tümsekler oluşabilir. Bu tür yollarda uyarıcı trafik işaretleri olmayabilir. Sürücülerin araç kullanırken yol zeminini de gözlemlemesi gerekir.

Resim 6: Bozuk yol zemini

- Yolda olmaması gereken unsurlar

Çeşitli nedenlerle yollarda olmaması gereken unsurlar olabilir. Örneğin; rüzgârla gelen ağaç dalları, yapraklar veya otlar, bir kamyonun düşmüş eşya, lastik parçaları, sorumsuz sürücüler tarafından atılan çöp ve plastik eşyalar yollarda bulunabilir. Bunlar için sürücüler sürekli dikkatli olmalı ve aniden karşılarına çıkabilecek bu tür unsurlar için yolda görüş mesafesini ve araç takip mesafesini güvenli seviyede tutmalıdır.

- İnşaat ve çalışma alanları

Resim 7: Yol yapım

Yollarda yapım, onarım ve bakım çalışmalarının yanı sıra yol çevresindeki binalarda inşaat ve çalışma alanları belirlenmiş olabilir. Bu yollarda, özellikle sürücüleri olası tehlikelere karşı uyarmak için uygun uyarılar ve işaretler vardır. Ancak bu işaretlerin olmadığı inşaat ve çalışma alanları da olabilir. Bu tür durumlarda sürücülerin daha dikkatli davranmaları gerekmektedir.

- Solmuş, tahrip olmuş veya eksik yol işaretleri

Kara yolunda trafik işaretleri, levhaları veya yol çizgileri zamanla boyaları silinmiş, solmuş, kırılmış, bir kaza sonucu tahrip olmuş olabilir. Benzer şekilde bir yol yapım alanında, trafik levhaları geçici konulduğundan, levhalar düşmüş, koniler rüzgârdan veya bir araç çarpması sonucu yerinden hareket etmiş olabilir. Bunların dışında özellikle gece yolculuklarında yeterli aydınlatma, fosfor veya reflektör olmayan yollar olabilir. Bu tür durumlarda sürücülerin daha dikkatli davranmaları gerekmektedir.

Resim 8: Tahrip olmuş işaretler

- Yol kenarındaki ağaçlar, tabelalar veya diğer engeller

Yol kenarları da yol üzerindeki unsurlar kadar riskli olabilir. Özellikle yol kenarındaki ağaçlar, yola çok yakın dağlık kayalık bölgeler, tabela ve ilan levhaları görüşü kısıtlayabilir. Ayrıca bu unsurlar üzerinden gelebilecek parça ve yabancı maddeler de riskli olabilir.

6.2.3. Olumsuz hava ve yol şartlarına yönelik sürücülere öneriler

Sürücü; yolu, trafik akışını ve diğer araçları sürekli izlemeli ve kötü hava ve yol şartları ile karşılaşabileceğini unutmamalıdır. Buna göre sürücülere yönelik aşağıdaki öneriler geliştirilmiştir.

- Mecburen geçilmesi gereken çukur, tümsek ve çatlak olan yollarda çok yavaş bir sürüş yapılmalıdır.
- Birden fazla araç geçiyorsa sıra ile geçilmeli, öndeki aracın hareketlerine göre uygun bir sürüş doğrultusu belirlenmelidir.
- Özellikle çukur ve tümsekler ile yağmur ve nemli havalar direksiyonu çok fazla sağa veya sola çevirmeden, düz bir rota kullanmaya çalışılmalıdır.
- Su birikintilerinde lastiğin bastığı zemin takip edilmeli, aracın çıkmayacağı bir su birikintisine asla girilmemelidir.

Co-funded by
the European Union

SAĞIR SÜRÜCÜLER
2024-1-TR01-KA220-ADU-000246729
“Sign Language for Traffic and Driver Trainings”

- Yavaş sürüşlerde özellikle su birikintisi gibi yerlerden geçerken motor devri normalden biraz yüksek olarak geçiş yapılmalıdır.
- Kötü yol şartlarında ve olumsuz hava koşullarında gerekli olmadıkça durulmamalıdır.
- Mevsime ve hava koşullarına göre lastik kullanımı, özellikle karlı havalarda kar zinciri çok önemlidir.
- Sürücüler trafik işareti olmasa bile yolu okumalı, yolda oluşabilecek riskleri görebilmelidir. Örneğin virajlı bir yolda aracın kama riskini tahmin ederek buzlu veya karlı bir yolda böyle virajlara çok daha yavaş bir hızla girmelidir.

Ölçme ve Değerlendirme

Ölçme ve Değerlendirme Şartlar

Bu eğitimde kursiyerlerin öğrenme düzeylerini ölçmek ve değerlendirmek amacıyla aşağıdakilere dikkat edilmesi gerekmektedir.

- Soru metinleri anlaşılır, açık ve kısa hazırlanmalıdır.
- Sorular çoktan seçmeli test tekniği ile hazırlanmalıdır.
- Sorularda yalnız 1 doğru cevap olacak şekilde 4 seçenek bulunmalıdır.
- Sorular hazırlanırken işaret dili anlatımına uygun kavramlar kullanılmalıdır.
- Sorular bu eğitimde yer verilen bilgileri kapsamalıdır.
- Testlerde cevap anahtarı ve puanlama anahtarı ayrı olarak hazırlanmalıdır.

Değerlendirme Testi

1- Aşağıdakilerden hangisi olumsuz hava koşulları risklerinden değildir?

- A) Yolda buz olması
- B) Yolda lastik parçası olması
- C) Yolda çığ olması
- D) Yolda su birikintisi olması

2- Aşağıdakilerden hangisi karlı havada oluşabilecek riskler arasında değildir?

- A) Araç kayabilir.
- B) Lastiklere zarar verebilir, lastikler patlayabilir.
- C) Görüş mesafesi azalabilir.
- D) Araç güvenli mesafede duramayabilir.

3- Sisli havalarda hangisini yapmak riskli bir davranıştır?

- A) Sis lambalarını yakmak
- B) Kısa farları yakmak
- C) Yavaş ve sakin bir şekilde gitmek
- D) Yolda aracı durdurup sisin geçmesini beklemek

Co-funded by
the European Union

SAĞIR SÜRÜCÜLER
2024-1-TR01-KA220-ADU-000246729
“Sign Language for Traffic and Driver Trainings”

4- Yolda bir su birikintisinden geçerken hangisi yapılmaz?

- A) Yavaş ve dikkatli geçilir.
- B) Varsa alternatif yollar tercih edilir.
- C) Sağa ve sola direksiyonu çevirerek çukur olmayan yer belirlenir.
- D) Diğer araçları bekleyerek tek tek geçilir

5- Aşağıdakilerden hangisi yolda oluşabilen risklerden birisi değildir?

- A) Yolda yabancı madde olması
- B) Yolda şerit çizgileri olması
- C) Yolda tümsek, çukur gibi bozuk unsurların olması
- D) Yolda bakım ve onarım olması

Cevap Anahtarı

1-C | 2-B | 3-D | 4-C | 5-B her soru 20 puan toplam 100 puan

Öz değerlendirme

Lütfen her ifadeyi değerlendirirken 1’den 5’e kadar bir puan verin:

1 = Hiç
katılmıyorum

2 = Katılmıyorum

3 = Kararsızım

4 = Katılıyorum

5 = Tamamen
katılıyorum

Değerlendirme İfadeleri	1	2	3	4	5
1. Hava koşullarında oluşabilecek riskleri tanıyorum.	☐	☐	☐	☐	☐
2. Kötü yol şartlarını tanımlar ve olası riskleri tanımlayabilirim.	☐	☐	☐	☐	☐
3. Sisli havalarda alınacak önlemleri biliyorum.	☐	☐	☐	☐	☐
4. Karlı havalarda ne tür riskler olabileceğini anlıyorum.	☐	☐	☐	☐	☐
5. Nemli (çiğli) bir havada oluşabilecek kaza risklerini öğrendim	☐	☐	☐	☐	☐

Puanlama Anahtarı

21 – 25 puan: Bilgi düzeyiniz çok iyi. Trafik kurumları konusunda bilinçlisiniz.

16 – 20 puan: Bilginiz yeterli, ancak bazı alanlarda gelişime açıksınız.

11 – 15 puan: Orta düzey bilgiye sahipsiniz, destekleyici eğitim faydalı olacaktır.

6 – 10 puan: Bilgi düzeyiniz düşük, kapsamlı eğitim önerilir.

0 – 5 puan: Konuya yönelik farkındalık ve bilgi ciddi düzeyde yetersizdir.